

2. Hastanın, verilerin kullanılması ile ilgili formu doldurduğundan emin olun.

VII. Kayıt Sistemleri

A. Kağıt tabanlı sistemler:

1. Uygun, kullanımı kolay, tekrar bulması kolay, taşınabilir,
2. Büyük miktarda dosyaya ve saklama alanına ihtiyaç olabilir,
3. Gelişmiş bir fihriste ve renkli kodlamaya ihtiyaç olabilir,
4. Ticari olarak hazırlanmış tıbbi çizelgeler pahalı olabilir,
5. Hasta ve kayıtların gizliliği problem olabilir.

B. Bilgisayar tabanlı sistemler:

1. Bazı bilgiler sadece iletişimle ilgili iken bazıları ilaç hazırlanması ile ilgilidir.
2. Saklama, verilerin tekrar bulunması konusunda büyük esneklik sağlar, bilgelere izinsiz olarak ulaşımı engelleyebilir.
3. Bilgisayar kullanımını bilen personel ihtiyacı vardır.
4. Verilerin girişi ve düzeltilmesi ayrılmış alan ile sınırlıdır.
5. Önemli! DAİMA yedekleme yapılmalıdır.

C. İstek ve ihtiyaçlarınızı anlayabilmek için, yeni bir sistemi araştırmadan önce farmasötik bakım sağlanması konusunda bazı deneyimler kazanmak isteyebilirsiniz.

Vaka Çalışmaları

Vaka 1: Sübjektif Verileri Toplama

Mr Samuels yatağa bağlı olan karısının reçetesiz antasidini belirlemek için sizden öneri isteyen 73 yaşında bir adamdır. Bu sırada hangi tıbbi geçmiş bilgisinin alınması en uygun olur?

Yanıt: Eczacı bir semptom analizi yaparak bu yakınmanın en olası etyolojisini değerlendirmeli ve hastanın medikal problemlerinin ve reçetesizler de dahil olmak üzere kullandığı ilaçların bir listesini elde etmelidir. Daha sonra eczacı bir antasid veya bir histamin reseptör blokleri önermeye veya hastayı ileri tıbbi değerlendirmeye yönlendirmeye karar verir.

Vaka 2: Sübjektif ve Objektif Veriler

Dokuz yaşındaki bir erkek çocuğun annesi zehirli sarmaşık için oğluna difenhidramin verip vermeyeceğini sormak için arıyor. Bu soruyu yanıtlamak için hangi bilgiler gerekir? Bu bilgiyi eczacı nasıl almalıdır?

Yanıt: Eczacı anneye deri döküntülerini ve dağılımını ve oğlunun nefes darlığı veya yüzünde şişme gibi bir başka semptomu olup olmadığını sormalıdır. Bir değerlendirme yapmadan önce, eczacı ayrıca çocuğun alerjilerini ve bitki ile temasını ve annenin zehirli sarmaşıktan şüphelendiğini öğrenmelidir. Mevcut tek bilgi annenin deri döküntüsü ile ilgili sübjektif tanımı olduğundan, eczacı objektif verilerin eksik olduğunu bilerek son kararını vermelidir.

Vaka 3: Objektif Bir Veri Tabanı Olarak Hasta Profili

B. Jones düzenli olarak eczanenize gelen 55 yaşında bir kadındır. Bugün, konstipasyondan yakınmaktadır ve sizden bir laksatif önermenizi istemektedir.

Hastanın ilaç profili aşağıdadır:

- Günde üç kez yemeklerle beraber iki tablet PhosLo 667 mg
- Günde bir kez folik asid 1 mg
- Her sabah rocaltrol 0,25 mg
- Günde iki kez furosemid 120 mg
- Gün aşırı digoksin 0,125 mg

Bu profilden ne anlıyorsunuz? Şüphelerinizi nasıl doğrularsınız?

Yanıt: Bu profile dayanarak, eczacı böbrek yetmezliği için aşağıdaki terapötik bulguları belirleyebilir: Hiperfosfotemi için PhosLo kullanımı (kalsiyum asetat; Braintree), hipokalsemi için Rocaltrol (kalsitriol, Roche) kullanımı, gün aşırı uygulama ile digoksin dozunun düşük olması ve yüksek doz furosemid.

Bu teoriler daha sonra hastanın tıbbi kayıtları, doktor veya hastaya bakan başka bir sağlık görevlisi ile doğrulanabilir. Hastanın tıbbi durumu (böbrek yetmezliği) magnezyum veya yüksek miktarda sodyum içermeyen bir laksatifin seçilmesini gerektirir.

Vaka 4: Hasta Yakınması ve Uyuşmazlığın Giderilmesi

G. Rivera Meksika'dan yeni gelmiş olan ve İngilizce'yi konuşmakta ve anlamakta problem yaşayan 71 yaşındaki bir Meksikalı Amerikalıdır. Hipertansiyon ve diyabet hikayesi vardır. Mr Rivera son birkaç aydır eczanenize gelmektedir ve bugün günde bir kez aldığı yavaş salımlı verapamil tedavisinin devamını almak için gelmiştir. Hastanın profiline göre, 30 günlük ilacın iki hafta önce alınmış olduğunu fark ediyorsunuz. Hasta ilacının kalmadığı konusunda ısrar ediyor.

Bu hastaya nasıl yaklaşır ve problemini nasıl çözersiniz?

Yanıt: Bu vakada, hastanın yakınması ilacının devamını almaya iki hafta erken gelmesi, hastanın mental durumunun değerlendirilmesi, ilaç tedavisine ve hipertansiyona karşı hastanın kültürel inanışlarının değerlendirilmesi, iletişim ve dil engelleri ve hastanın doktorun ve eczacının talimatlarından ne anladığı gibi sübjektif ve objektif verileri ararak değerlendirmelidir.

Uyuşmazlığın giderilmesi – G. Rivera'nın izlemi G. Rivera'dan alınan kafa karıştırıcı bilgilerin çözülmesi için, hastanın konfuze olup olmadığı, ilacını alıp almadığını sıkça unuttuğunu ve bu nedenle gün içinde ekstra ilaç aldığını size anlatan karısını arıyorsunuz. Mr Rivera ile tartışmanızda, fazla dozlar aldığını reddediyor ve bunu ileri sürdüğünüz için üzülüyor.

Bu uyuşmazlığı nasıl giderirsiniz?

Yanıt: Eczacı 30 tabletlik reçeteyi 15 gün önce aldığını hastaya hatırlatmak ve kan basıncı kontrolünü ve mental durumunu değerlendirmek isteyebilir. Hastanın mental durumundaki değişikliklerle başa çıkmak ve hastanın duyarlılık seviyesini ve bu değişikliklerin önemini değerlendirmek için üç aşamalı bir plan geliştirilmelidir. Bundan sonra eczacı bir uyum paketi oluşturur veya hastanın ilaçlarını almasına bir aile üyesinin yardım etmesini önerme opsiyonlarına sahip olur. Mr Rivera'nın uyumunu izlemek için bir izlem planı geliştirilmelidir.

Vaka 5: Doktorlarla İletişim

S. Williams hipertansiyon tedavisi için Nifedipin 60 mg yavaş salımlı tablet kullanan 35 yaşında bir erkektir. Bugün eczaneye ayak bileklerinin birden şiştiğini söyleyerek geliyor. Sizden bu problemi doktoru ile konuşmanızı istiyor.

Doktoru aramadan önce hastaya neler sormalısınız? Bu ödemin en olası nedenleri nelerdir? Doktora hangi bilgileri vermelisiniz?

Yanıt: Eczacı önce hastanın yakınmasının sübjektif ve objektif verilerini toplamalıdır. Ödemi değerlendirmek için problem odaklı bir yöntem kullanılabilir. Diyet değişiklikleri ve reçetesiz ve reçeteli ilaçların kullanımı da değerlendirilmelidir. Objektif değerlendirme hastanın ayak bileklerinin incelenmesi ve palpe edilmesi, vücut ağırlığında

ki değişiklikleri kaydedilmesi ve solunum semptomları, göğüste rahatsızlık, bacak ağrısı, karın ağrısı, karında gerginlik ve sarılık değerlendirmesini içerir. Bu semptomlar önemli patolojilerle ilişkilidir ve tıbbi değerlendirme gerektirir. Hastanın kan basıncı da ölçülmelidir.

Eczacı bu bilgileri toplamalı ve doktoru aramadan önce bir değerlendirme, bir plan ve girişim önerileri oluşturmalıdır. Eczacı doktora başta nifedipine başladıktan ne kadar süre sonra şişmenin oluştuğu gibi sübjektif ve objektif verileri, uygun negatif ve pozitif bulguları bildirmeli ve alternatif tedaviler önermelidir. Eczacının önerilerinin referanslarla desteklenmesi doktorun isteği ile sağlanabilir.

Hasta eczacının değerlendirmeleri ve izlenecek plan konusunda bilgilendirilmelidir.

Vaka 6: Kültürel Olarak Farklı Hastalarla İletişim

D. Perez kısa zaman önce El Salvador'dan ABD'ye taşınmış olan 65 yaşında hispanik bir kadındır. Soğuk algınlığı için bir ilaç istemek üzere eczanenize gelir. Çok az İngilizce konuşmaktadır.

Bu durumla nasıl başa çıkarsınız? Bu hasta ile iletişim kurmak için hangi stratejileri kullanırsınız?

Yanıt: Eczacı hastanın dil tercihini belirlemeli ve eczacı ve/veya doktor tarafından kendisine söylenenleri anlayıp anlamadığını belirlemelidir. Eczacı has-

tanın yakınmalarını, tıbbi durumunu ve reçetesiz ilaç ihtiyacını değerlendirirken aile üyeleri veya bir tercüman yardımcı olabilir.

Büyük hastanın sigortası yoktur ve sağlık sistemi ile ilk temaslarında eczacıya güvenirlir.

Eczacı hastanın semptomlarının bir doktor tarafından değerlendirilmesinin gerekip gerekmediğini belirlemelidir. İspanyolca eğitim broşürleri de İspanyolca konuşan hastalarla iletişimde yardımcı olabilir. Birleşik Eyaletler Farmakopesi, Amerikan Diyabet Birliği ve Amerikan Kalp Birliği gibi birçok organizasyon sağlık çalışanları için İspanyolca yazılmış hasta eğitim materyalleri sağlamaktadır.

Vaka 7: Kültürel Davranış ve İnançlar

A. Young hipertansiyonu olan ve bunun için günde 5 mg enalapril alan 50 yaşındaki bir Asya-Amerikalıdır. Bugün, doktor tedavinin devamı ile ilgili sizi arıyor. Daha önce kontrol altına alınmış olan kan basıncı şimdi kontrolsüz ve 160/94 mmHg'dir. Kayıtları inceledikten ve hasta ile konuştuğundan sonra, yakınmalarını belirliyorsunuz. Hasta tarafından bildirilen tek değişiklik, sinirleri için bitkisel çay kullanmaya başlamış olmasıdır.

Doktora soracağınız sorular nelerdir? Hastaya neler soracaksınız? Bu problemi çözmek için gereken ek bilgiler nelerdir?

Yanıt: Eczacı, doktoru hastanın diğer tıbbi problemleri ve hastaya verilen yeni ilaçlar veya ilaç numuneleri konusunda sorgulamak isteyebilir. Hastaya ise günlük yaşamındaki değişiklikler (stres), reçetesiz ve reçeteli ilaçların kullanımı, yakın zamanda yapılan diyet değişiklikleri (sodyum alımının artması gibi) ve ev ilaçlarının kullanımı (bitkisel çayları içeriğinin bir listesi de dahil) sorulmalıdır. Eczacı ayrıca "beyaz önlük sendromu"nu ekarte etmek ve daha öncelikle tansiyon ölçümlerini doğrulamak için hastanın kan basıncını ölçmek isteyebilir.

Vaka 8: Bilginin Birleştirilmesi ve Önceliklendirilmesi

İzlem için düzenli olarak eczanenize gelen bir grup diyabet hastası için bir diyabet izleme ve farmasötik bakım programı geliştirdiniz ve uygulamaya soktunuz. Bir hasta günde bir tablet hidroklorotiyazid 25 mg ve potasyum klorid 20 mEq içeren yeni bir reçete ile geliyor.

Bu hasta ile ilgili hangi verileri veri tabanından çekmelisiniz? Hangi yeni bilgileri almanız gerekiyor? Bu hastanın tedavisini izlemek için hangi yeni bilgileri veri tabanına eklemelisiniz?

Yanıt: Eczacı, hastanın yeni problemi ile ilişkili bilgileri veri tabanından almalıdır. Bu bilgi hastanın problem listesinde veya kan şekeri, potasyum, sodyum, BUN ve kreatinin gibi laboratuvar verilerinde mevcut olabilir. Tedaviye uyum ve diyet de yararlı verilerdir. Eczacı daha sonra yeni ilaçların hastanın diyabet kontrolüne potansiyel etkilerini değerlendirmelidir. Potansiyel ilaç-ilaç ve ilaç-hastalık etkileşimlerini ve yeni ilaçların terapötik ve toksik etkilerini izlemek için yeni elemanlar ekleyerek veri tabanını güncellemelidir.

Hasta Bakım Planının Oluşturulması**Hasta Bakım Planı Oluşturulması Hakkında**

Bakım planı hastaya, sağlığıyla ilgili amacına ulaşması için yardımcı olacak bir araçtır. Bakım planı farmasötik bakım pratisyeninin ortaya koyduğu bir "ürün" olarak düşünülebilir: Bir hastanın sağlığı ve iyileşmesini optimize eden somut bir süreç.

Bir bakım planı oluştururken, eczacı, ilaç tedavisinin etkinliğini garantilemek ve sağlık sorunlarını en aza indirmek için, ayırıcı tanı koyma, değerlendirme ve yöntemler seçmede, hastayla –ve uygun diğer sağlıkçılarla- birlikte çalışır. Hastayı sistematik bir değerlendirmeye tabi tuttukten sonra, eczacı hastanın ihtiyaçlarını aktif olarak düşünür ve hem